

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
(ΙΔΡΥΜΑ ΜΑΝΟΛΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ)

ΠΛΑΤΩΝΟΣ
ΠΡΩΤΗ ΜΕΙΖΩΝ

μετάφραση
ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΑΡΟΥΖΟΥ
Ι. Θ. ΚΑΚΡΙΑΗ

ΠΠ - ΒΥΠ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
1973

ἔλα νὰ γίνω, ὅσο μπορῶ, ἐκεῖνος καὶ νὰ δοκιμάζω νὰ σὲ ρωτῶ. Ἄν τοῦ ἀπάγγελνες τὸ λόγο αὐτὸν ποὺ λές γιὰ τὶς ἄμορφες ἀπασχολήσεις, ἐκεῖνος ἀκούγοντάς τον, μόλις θὰ σταματοῦσες νὰ μιλήσ, πρῶτα ἀπ' ὅλα θὰ ρωτοῦσε ὄχι γιὰ τίποτε ἄλλο παρὰ γιὰ τὸ ἄμορφο – αὐτὸ τὸ συνήθειο ἔχει – καὶ θὰ ἔλεγε: Ἡλεῖε ξένε, οἱ δίκαιοι δὲν εἶναι μὲ τὴ δικαιοσύνη ποὺ γίνονται δίκαιοι; Δῶσε ἀπόκριση, Ἰππία, σὰν νὰ σὲ ρωτᾷ ἐκεῖνος.

ΙΠ. Θὰ ἀποκριθῶ, ὅτι μὲ τὴ δικαιοσύνη.

ΣΩ. Εἶναι κατιτὶ λοιπὸν αὐτό, ἢ δικαιοσύνη. Ἡ ὄχι;

ΙΠ. Καὶ βέβαια.

ΣΩ. Λοιπὸν μὲ τὴ σοφία εἶναι καὶ οἱ σοφοὶ σοφοὶ καὶ μὲ τὸ ἀγαθὸ ὅλα τὰ ἀγαθὰ ἀγαθὰ. Ἔτσι;

ΙΠ. Πῶς ὄχι;

ΣΩ. Καὶ αὐτὰ¹ εἶναι βέβαια κάτι ποὺ ὑπάρχει· γιὰτὶ ἐξάπαντος δὲν εἶναι κάτι ποὺ δὲν ὑπάρχει.

ΙΠ. Εἶναι βέβαια κάτι ποὺ ὑπάρχει.

ΣΩ. Λοιπὸν καὶ ὅλα τὰ ἄμορφα μὲ τὸ ἄμορφο εἶναι ἄμορφα. Ἔτσι;

ΙΠ. Ναί, μὲ τὸ ἄμορφο.

ΣΩ. Μὲ τὸ ἄμορφο, ποὺ εἶναι κάτι ποὺ ὑπάρχει. Ἡ ὄχι;

ΙΠ. Ποὺ ὑπάρχει. Πῶς ἀλλιῶς;

ΣΩ. Πές μου λοιπὸν, ξένε, θὰ πῆ, τοῦτο τὸ ἄμορφο τί εἶναι;

ΙΠ. Ἐκεῖνος ποὺ τὸ ρωτᾷ αὐτό, Σωκράτη, δὲν γυρεύει νὰ μάθῃ ἄλλο τίποτα παρὰ τί εἶναι ἄμορφο. Ἔτσι δὲν εἶναι;

ΣΩ. Δὲν τὸ πιστεύω. Ἐκεῖνο ποὺ ρωτᾷ, Ἰππία, εἶναι τί εἶναι τὸ ἄμορφο.

ΙΠ. Καὶ σὲ τί ξεχωρίζει τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο;

ΣΩ. Σὲ τίποτα, φαντάζεσαι;

ΙΠ. Μὰ δὲν ξεχωρίζουν σὲ τίποτα!

ΣΩ. Φυσικά, σὺ ξέρεις καλύτερα. Ὅμως κοίταξε, καλέ μου: σὲ ρωτᾷ ὄχι τί εἶναι ἄμορφο παρὰ τί εἶναι τὸ ἄμορφο.

1. Ἡ σοφία καὶ τὸ ἀγαθόν.

Πρῶτος ὄρισμὸς τοῦ ἄμορφου. ΙΠ. Κατάλαβα, καλέ μου, καὶ θὰ τοῦ ἀποκριθῶ τί πράγμα εἶναι τὸ ἄμορφο, καὶ δὲν ὑπάρχει κανένας φόβος νὰ μὲ βγάλῃ πῶς δὲν ξέρω τί λέω. Ἄν πρέπη νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια, Σωκράτη, ξέρε το καλὰ, μὰ ἄμορφη κοπέλα εἶναι κάτι ἄμορφο.

ΣΩ. Ὅμορφη, ἀλήθεια, μὰ τὸ σκύλο, Ἰππία, καὶ περιφημῆ ἢ ἀπόκρισή σου. Ἄν λοιπὸν ἐγὼ τοῦ δώσω τὴν ἀπόκριση αὐτή, δὲν θὰ ἔχω δώσει ἄλλη ἀπόκριση παρὰ σ' αὐτὸ ποὺ μὲ ρώτησε, καὶ μάλιστα σωστή, καὶ δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ μὲ βγάλουν πῶς δὲν ξέρω τί λέω. Ἔτσι δὲν εἶναι;

ΙΠ. Καὶ πῶς θὰ ἔβγαινες ψεύτης, Σωκράτη, τὴ στιγμὴ ποὺ ὄλος ὁ κόσμος ἔχει αὐτὴ τὴ γνώμη, καὶ ὅλοι ὅσοι ἀκοῦν θὰ μαρτυρήσουν ὅτι μιλεῖς σωστά;

ΣΩ. Πάει καλὰ!¹

ΙΠ. Ἔτσι εἶναι.

ΣΩ. Ἔλα ὅμως τώρα, Ἰππία, νὰ πάρω πάνω μου αὐτὸ ποὺ λές σὰν νὰ τὸ λέω ἐγώ. Ἐκεῖνος τότε θὰ μὲ ρωτῆσῃ κάπως ἔτσι: Ἐμπρός, Σωκράτη, ἀποκρίσου μου! Ὅλα αὐτὰ ποὺ λές πῶς εἶναι ἄμορφα θὰ μπορούσαν νὰ εἶναι ἄμορφα, μόνο ἂν ὑπάρχῃ τὸ ἄμορφο καθαυτό. Ἡ ὄχι; Καὶ ἐγὼ θὰ πῶ πῶς ἂν ἢ ἄμορφη κοπέλα εἶναι κάτι ἄμορφο, τότε ὑπάρχει κάτι ποὺ ἐξαιτίας του αὐτὰ τὰ πράγματα μπορούν νὰ εἶναι ἄμορφα.

ΙΠ. Καὶ φαντάζεσαι πῶς αὐτὸς θὰ δοκιμάσῃ πιά νὰ σὲ βγάλῃ ψεύτη, πῶς δὲν εἶναι ἄμορφο αὐτὸ ποὺ λές, ἢ, ἂν δοκιμάσῃ, πῶς δὲν θὰ γελάσουν μαζί του ὅλοι;

ΣΩ. Πῶς θὰ δοκιμάσῃ, ξακουστὲ μου φίλε, τὸ ξέρω καλὰ. Ἄν τώρα δοκιμάζοντας κἀνὴν τοὺς ἄλλους νὰ γελάσουν μαζί του, αὐτὸ θὰ τὸ δείξῃ τὸ ἴδιο τὸ πράγμα. Θέλω ὅμως νὰ σοῦ πῶ τὸ τί ἐκεῖνος θὰ πῆ.

ΙΠ. Καὶ δὲν τὸ λές!

ΣΩ. Σωκράτη μου, νὰ σὲ χαρῶ, θὰ πῆ. Καὶ ἢ φοράδα ἢ

1. Τὸ χωρίο παρουσιάζει δυσκολίες. Φαίνεται πῶς ὁ Σωκράτης ὑπογραμμίζει τὴν ἀτοπία τοῦ ὀρισμοῦ τοῦ Ἰππία. – Στὴ διανομὴ τῶν λόγων ἀνάμεσα στοὺς δύο ὁμιλητὲς ἀκολουθοῦμε τὸν P. Friedländer (Platon², 292, ὑποσ. 5).

ὄμορφη, πού και ὁ θεὸς τὴν παίνεψε στὸ χρησμὸ τοῦ ¹, δὲν εἶναι ὄμορφο πράγμα; Τί θὰ ποῦμε, Ἴππία; Θὰ τοῦ ποῦμε πὼς και ἡ φοράδα εἶναι ὄμορφο πράγμα, ὅποια βέβαια εἶναι ὄμορφη. Ἡ ὄχι; Πὼς θὰ τολμούσαμε νὰ ἀρνηθοῦμε γιὰ τὸ ὄμορφο πὼς δὲν² εἶναι ὄμορφο;

ΙΙΙ. Ἀλήθεια λές, Σωκράτη. Καὶ ὁ θεὸς σωστὰ τὸ εἶπε· γιὰ τὶ στὸν τόπο μου ἔχουμε πολὺ πολὺ ὄμορφα ἄλογα.

ΣΩ. Καλὰ, θὰ πῆ· και ἡ λύρα ἡ ὄμορφη; Δὲν εἶναι ὄμορφο πράγμα; Νὰ τὸ δεχτοῦμε, Ἴππία;

ΙΙΙ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ ἐκεῖνος ἔπειτα ἀπὸ αὐτὸ θὰ πῆ – εἶμαι λίγο πολὺ σίγουρος, ἂν κρίνω ἀπὸ τὸν τρόπο πού σκέφτεται: Καλέ μου ἐσὺ, τί θὰ πῆς γιὰ τὴ χύτρα τὴν ὄμορφη; Δὲν εἶναι τάχα ὄμορφο πράγμα;

ΙΙΙ. Μὰ ποὺς εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτός, Σωκράτη; Πόσο ἀμόρφωτος πρέπει νὰ εἶναι, τὴν ὥρα πού τολμάει σὲ ἓνα τόσο σοβαρὸ ζήτημα νὰ ἐκφράζεται μὲ τόσο πρόστυχες ἐκφράσεις.

ΣΩ. Τέτοιος εἶναι, Ἴππία! Μὲ καθόλου λεπτοὺς τρόπους, ἓνας ἀπὸ τὸν χοντρὸ λαό, πού δὲν νοιάζεται γιὰ τίποτε ἄλλο ἔξω ἀπὸ τὴν ἀλήθεια. Ὅπωςδήποτε, πρέπει νὰ δώσουμε ἀπόκριση στὸν ἄνθρωπο, και ἐγὼ τουλάχιστο τὴ λέω ἀπὸ τώρα τὴ γνώμη μου: Ἡ χύτρα εἶναι φτιαγμένη ἀπὸ καλὸν τσουκαλά, γυαλιστερὴ και στοργυλλὴ και καλοψημένη, ὅπως εἶναι κάτι ὄμορφες χύτρες μὲ δύο αὐτιά, πού χωροῦν ἔξι χόες³, πάρα πολὺ ὄμορφες – ἂν ρωτοῦσε γιὰ μιὰ τέτοια χύτρα, πρέπει νὰ συμφωνήσουμε πὼς εἶναι ὄμορφη. Πὼς μπορούμε γιὰ ἓνα πράγμα πού εἶναι ὄμορφο νὰ ποῦμε πὼς δὲν εἶναι ὄμορφο;

ΙΙΙ. Μὲ κανέναν τρόπο, Σωκράτη.

1. Ὁ Σωκράτης μοιάζει νὰ ἀναφέρεται σ' ἓνα χρησμὸ πού δόθηκε στοὺς Μεγαρεῖς:

*Γαίης μὲν πάσης τὸ πελασγικὸν Ἄργος ἀριστον,
ἵπποι θρηῖται, Λακεδαιμόνιοι δὲ γυναῖκες*

(Σχόλ. Θεοκρ. 14, 48).

2. Ἡ περιττὴ ἀρνηση ὑπάρχει και στὸ πρωτότυπο.

3. Κάπου εἴκοσι λίτρα.

ΣΩ. Καὶ μιὰ χύτρα λοιπὸν ὄμορφη, θὰ πῆ, δὲν εἶναι κάτι ὄμορφο; Δῶσε ἀπόκριση.

ΙΙΙ. Νομίζω ὡστόσο, Σωκράτη, πὼς τὸ πράγμα ἔχει ἔτσι: Καὶ αὐτὸ τὸ κουζινικὸ εἶναι βέβαια ὄμορφο, ἂν εἶναι ὄμορφα δουλεμένο, γενικὰ ὅμως, ἂν τὸ συγκρίνουμε μὲ τὴ φοράδα και τὴν κοπέλα και ὅλα τὰ ἄλλα ὄμορφα, δὲν ἀξίζει νὰ ποῦμε πὼς εἶναι ὄμορφο.

ΣΩ. Ἄς εἶναι! Καταλαβαίνω, Ἴππία, πὼς σ' αὐτὸν πού μᾶς τὰ ρωτάει αὐτὰ ἐμεῖς πρέπει μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ ἀντιμιλήσουμε: Ἀνθρωπέ μου, δὲν ξέρεις πὼς ὁ λόγος τοῦ Ἡρακλείτου εἶναι σωστός, ὅτι δηλαδὴ ὁ πιὸ ὄμορφος ἀπὸ τοὺς πιθήκους εἶναι ἄσκημος, ὅταν τὸν βάλῃς δίπλα στοὺς ἄνθρώπους, και ὅτι ἡ πιὸ ὄμορφη ἀπὸ τὶς χύτρες εἶναι ἄσκημη, ὅταν τὴ βάλῃς δίπλα στὶς κοπέλες, ὅπως λέει ὁ Ἴππίας ὁ σοφός; Ἔτσι δὲν εἶναι, Ἴππία;

ΙΙΙ. Ἔτσι εἶναι, Σωκράτη· πολὺ σωστὰ τοῦ ἀποκρίθηκες.

ΣΩ. Ἄκουε τώρα· ὕστερα ἀπὸ αὐτὸ, τὸ ξέρω καλὰ ὅτι θὰ πῆ: Τί λές τώρα, Σωκράτη; Τὶς κοπέλες, ἂν τὶς βάλῃ κανεὶς δίπλα στοὺς θεοὺς, δὲν θὰ πάθουν τὸ ἴδιο πού παθαίνουν οἱ χύτρες, ὅταν τὶς βάζουν δίπλα στὶς κοπέλες; Καὶ ἡ πιὸ ὄμορφη κοπέλα δὲν θὰ φανῆ ἄσκημη; Ἡ μήπως δὲν λέει τὸ ἴδιο και ὁ Ἡράκλειτος, πού ἐσὺ τὸν φέρνεις γιὰ μάρτυρα, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὁ πιὸ σοφὸς μπροστὰ στὸ θεὸ θὰ φανῆ πιθήκος και στὴ σοφία και στὴν ὄμορφιὰ και σὲ ὅλα τὰ ἄλλα; Νὰ παραδεχτοῦμε, Ἴππία, ὅτι ἡ πιὸ ὄμορφη κοπέλα μπροστὰ στοὺς θεοὺς εἶναι ἄσκημη;

ΙΙΙ. Καὶ ποὺς θὰ μπορούσε νὰ ἀντικρούσῃ τὴ γνώμη αὐτὴ, Σωκράτη;

ΣΩ. Ἄν λοιπὸν τὰ παραδεχτοῦμε αὐτά, θὰ γελάσῃ και θὰ πῆ: Σωκράτη, θυμᾶσαι τί ἦταν αὐτὸ πού σὲ ρώτησα; Καὶ βέβαια, θὰ τοῦ πῶ: τί πράγμα τάχα εἶναι τὸ ὄμορφο καθαυτό; Καὶ τότε θὰ πῆ: Ἐγὼ σὲ ρώτησα γιὰ τὸ ὄμορφο, και σὺ στὴν ἀπόκρισή σου μοῦ μιλεῖς γιὰ κείνο πού καταντάει νὰ εἶναι, ὅπως ὁ ἴδιος λές, τόσο ὄμορφο ὅσο και ἄσκημο. Ἡ ὄχι; Ἔτσι φαίνεται, θὰ πῶ. Ἡ τί ἄλλο μὲ συμβουλεύεις, καλέ μου, νὰ πῶ;

ΙΙΙ. Αὐτὸ βέβαια. Ὅταν σοῦ πῆ ὅτι μπροστὰ στοὺς θεοὺς οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι ὄμορφοι, δὲν θὰ λήψεται.

ΣΩ. Ἄν σέ ρωτοῦσα, θά πῆ, ἀπό τὴν ἀρχή, ποιὸ πρᾶγμα εἶναι ὁμορφο μαζὶ καὶ ἄσκημο, καὶ σὺ μοῦ ἀποκριθόσουν λέγοντας αὐτὰ πού εἶπες τώρα, θά εἶχες ἀποκριθῆ σωστά. Τὸ ὁμορφο ὁμως καθαυτό, πού μὲ αὐτὸ στολίζονται καὶ τὰ ἄλλα ὅλα καὶ φαίνονται ὁμορφα, ὅταν προστεθῆ τὸ στοιχεῖο¹ ἐκεῖνο, νομίζεις καὶ τώρα πὼς εἶναι μιὰ κοπέλα ἢ μιὰ φοράδα ἢ μιὰ λύρα;

Δεύτερος ὄρισμός. III. Μὰ ἂν εἶναι αὐτό, Σωκράτη, πού γυρεύει, τότε εἶναι τὸ πιὸ εὐκόλο πρᾶγμα νὰ τοῦ ἀποκριθῆ κανεὶς τί εἶναι τὸ ὁμορφο, πού μὲ αὐτὸ στολίζονται ὅλα τὰ ἄλλα καὶ ὅταν αὐτὸ προστεθῆ φαίνονται ὁμορφα. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ὀλωσδιόλου ἀπλοῦκός καὶ ἀπὸ ὁμορφα πρᾶγματα δὲν καταλαβαίνει τίποτα. Ἄν λοιπὸν τοῦ ἀποκριθῆς ὅτι αὐτὸ πού ρωτᾷ, τὸ ὁμορφο, δὲν εἶναι παρὰ τὸ χρυσάφι καὶ τίποτε ἄλλο, θά βρεθῆ στὰ στενά καὶ δὲν θά δοκιμάσῃ νὰ σέ βγάλῃ πὼς δὲν ξέρεις τί λές. Γιατὶ ὅλοι, φαντάζομαι, ξέρουμε ὅτι ὅπου τοῦτο προστεθῆ, ἀκόμα καὶ ἂν πιὸ πρὶν φαινόταν ἄσκημο, μόλις στολιστῆ μὲ χρυσάφι, θά φανῆ ὁμορφο.

ΣΩ. Δὲν τὸν ἔχεις δοκιμάσει τὸν ἄνθρωπο αὐτόν, Ἰππία, πόσο στριμμένος εἶναι καὶ πόσο δύσκολο εἶναι νὰ παραδεχτῆ κάτι εὐκόλο.

III. Καὶ τί μὲ αὐτό, Σωκράτη; Ὅ,τι λέγεται σωστά, θά ἀναγκαστῆ νὰ τὸ δεχτῆ, ἢ, ἂν δὲν τὸ δεχτῆ, ὅλος ὁ κόσμος θά γελάσῃ μαζί του.

ΣΩ. Καὶ ὁμως, καλέ μου, ὄχι μόνο δὲν θά δεχτῆ τὴν ἀπόκριση αὐτὴ παρὰ θά μὲ πάρῃ καὶ στὸ ψιλὸ καὶ θά πῆ: Ἔ φαντασμένε ἐσύ, ὁ Φειδίας πιστεύεις πὼς εἶναι κακὸς τεχνίτης; Καὶ ἐγώ, πιστεύω, θά πῶ πὼς μὲ κανέναν τρόπο.

III. Καὶ σωστά θά πῆς, Σωκράτη.

ΣΩ. Σωστά βέβαια. Ἐκεῖνος ὁμως, μόλις ἐγὼ παραδεχτῶ γιὰ τὸν Φειδία πὼς εἶναι καλὸς τεχνίτης, Καὶ ὕστερα φαντάζεσαι, θά πῆ, πὼς τοῦτο τὸ ὁμορφο πού λές ἐσύ ὁ Φειδίας δὲν τὸ ἤξερε;

Καὶ ἐγὼ θά πῶ: Τί θέλεις νὰ πῆς μὲ αὐτό; Γιατὶ, θά πῆ, τῆς Ἀθηνᾶς τὰ μάτια τὰ ἔκανε ἀπὸ φίλντισι, ὄχι χρυσά, οὔτε τὸ ἄλλο πρόσωπο οὔτε τὰ πόδια οὔτε τὰ χέρια, τὴν ὥρα πού ἂν ἦταν χρυσά θά φαίνονταν πάρα πολὺ ὁμορφα, βέβαια. Ἔτσι ἔπεσε ἔξω, ἀπὸ κουταμάρα, γιατί δὲν ἤξερε πὼς τὸ χρυσάφι, ὅπως λές, εἶναι πού τὰ κάνει ὅλα ὁμορφα, ὅπου καὶ νὰ προστεθῆ. Ὅταν τὰ λήῃ αὐτά, τί νὰ τοῦ ἀποκριθοῦμε, Ἰππία;

III. Καμιὰ δυσκολία! Θά ποῦμε ὅτι σωστά ἔκαμε· γιατί καὶ ὅ,τι εἶναι φτιαγμένο ἀπὸ φίλντισι εἶναι, φαντάζομαι, ὁμορφο.

ΣΩ. Γιατὶ ὁμως τότε, θά πῆ, δὲν ἔκανε καὶ τὰ μέσα μέρη τῶν ματιῶν ἀπὸ φίλντισι, μόνο ἀπὸ πέτρα;—καὶ μάλιστα κοίταξε νὰ βρῆ πέτρα πού νὰ μοιάζῃ ὅσο γίνεται περισσότερο μὲ τὸ φίλντισι. Ἦ μήπως καὶ ἡ πέτρα ἢ ὁμορφη εἶναι κάτι ὁμορφο; Θά τὸ δεχτοῦμε, Ἰππία;

III. Θά τὸ δεχτοῦμε, φτάνει νὰ ταιριάζῃ.

ΣΩ. Καὶ ὅταν δὲν ταιριάζῃ, θά ποῦμε πὼς εἶναι κάτι ἄσκημο; Νὰ τὸ παραδεχτῶ ἢ ὄχι;

III. Παραδέξου το, ὅταν βέβαια δὲν ταιριάζῃ.

ΣΩ. Καὶ τώρα τί; Τὸ φίλντισι καὶ τὸ χρυσάφι, θά πῆ, σοφέ μου ἐσύ, ὅταν ταιριάζῃ, κάνει τὰ πρᾶγματα νὰ φαίνωνται ὁμορφα, ὅταν ὁμως δὲν ταιριάζῃ, ἄσκημα. Ἔτσι δὲν εἶναι; Θά τὸ ἀρνηθοῦμε αὐτό, ἢ θά συμφωνήσουμε μαζί του πὼς μιλεῖ σωστά;

III. Θά συμφωνήσουμε σὲ τοῦτο τουλάχιστο, ὅτι ἐκεῖνο πού ταιριάζει στὸ κάθε πρᾶγμα κάνει τὸ κάθε πρᾶγμα ὁμορφο.

ΣΩ. Καὶ τί ἀπὸ τὰ δύο ταιριάζει, θά πῆ, στὴ χύτρα, πού πιὸ πρὶν λέγαμε, τὴν ὁμορφη, ὅταν κανεὶς τὴ βάζῃ στὴ φωτιά γεμάτη ὁμορφο χυλὸ ἀπὸ ὄσπρια: μιὰ κουτάλα ἀπὸ χρυσάφι ἢ ἀπὸ συκόξυλο;

III. Γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Ἡρακλῆ, τί λογῆς ἄνθρωπος εἶναι αὐτὸς πού λές, Σωκράτη! Δὲν θέλεις νὰ μοῦ πῆς ποιὸς εἶναι;

ΣΩ. Δὲν θά τὸν γνώριζες, ἂν σοῦ ἔλεγα τὸ ὄνομά του.

III. Καὶ τώρα ὁμως ἐκεῖνο πού ξέρω εἶναι πὼς εἶναι πολὺ χοντροκέφαλος!

ΣΩ. Ἀνάποδος εἶναι, πολὺ ἀνάποδος, Ἰππία! Τί θά τοῦ ποῦμε ὁμως; γιὰ ποιά ἀπὸ τίς δύο κουτάλες πὼς ταιριάζει στὸ χυλὸ

1. Κατὰ λέξη: ἡ μορφή (εἶδος).

και στη χύτρα; Αυτή βέβαια πού είναι από συκόξυλο· ἢ ὄχι; γιατί κάνει τὸ χυλὸ νὰ μοσκοβολᾷ περισσότερο, και τὴν ἴδια ὥρα, ἀγαπητέ μου, δὲν εἶναι φόβος νὰ μᾶς τσακίση τὴ χύτρα και νὰ χύσῃ τὸ χυλὸ και νὰ σβήσῃ τὴ φωτιά και αὐτοὺς πού περιμένουν νὰ φᾶνε νὰ τοὺς κἀνῆ νὰ χάσουν ἕνα τόσο ὀρεχτικὸ φαγητό. Ἐκείνη ὁμως ἢ χρυσὴ θὰ τὰ ἔκανε ὅλα αὐτά, γιὰ τοῦτο μοῦ φαίνεται πὼς πρέπει νὰ ποῦμε πὼς ἢ κουτάλα ἀπὸ συκόξυλο ταιριάζει περισσότερο ἀπὸ τὴ χρυσή. Ἡ μήπως ἐσὺ ἔχεις ἄλλη γνώμη;

ΙΙΙ. Ἀλήθεια, ταιριάζει, Σωκράτη, περισσότερο. Ὅπως δὲ ποτε ὁμως ἐγὼ δὲν θὰ συζητοῦσα μὲ ἕναν ἄνθρωπο πού ρωτᾷ τέτοια πράγματα.

ΣΩ. Καὶ πολὺ σωστά, καλέ μου! Σὲ σένα βέβαια δὲν θὰ ταιριάζει νὰ γεμίζουν τ' αὐτιά σου μὲ τέτοιας λογῆς λέξεις—σὲ σένα, πού εἶσαι τόσο ὁμορφα ντυμένος και ὁμορφα ποδεμένος και ἔχεις τόσο μεγάλο ὄνομα σὲ ὄλους τοὺς Ἕλληνας γιὰ τὴ σοφία σου. Ἐμένα ὁμως καθόλου δὲν μὲ πειράζει νὰ σμίγω μὲ τὸν ἄνθρωπο αὐτόν. Γι' αὐτὸ μάθε τα σὲ μένα ἀπὸ πῶς πρὶν και δῶσε ἀπόκριση γιὰ τὸ χατίρι τὸ δικό μου. Ἄν λοιπὸν ταιριάζῃ πῶς πολὺ ἢ κουτάλα ἀπὸ συκόξυλο παρὰ ἀπὸ χρυσάφι, θὰ πῆ ὁ ἄνθρωπος αὐτός, δὲν θὰ ἦταν ἀναγκαστικά και πῶς ὁμορφα, τὴ στιγμή πού παραδέχτηκες, Σωκράτη, ὅτι αὐτὸ πού ταιριάζει εἶναι πῶς ὁμορφο ἀπὸ αὐτὸ πού δὲν ταιριάζει; Νὰ παραδεχτοῦμε λοιπὸν, Ἰππία, πὼς ἢ κουτάλα ἀπὸ συκόξυλο εἶναι πῶς ὁμορφο ἀπὸ τὴ χρυσή; Ἡ ὄχι;

ΙΙΙ. Θέλεις νὰ σοῦ πῶ, Σωκράτη, τί νὰ τοῦ πῆς πὼς εἶναι τὸ ὁμορφο, γιὰ νὰ γλιτώσῃ ἀπὸ τὰ πολλὰ τὰ λόγια;

ΣΩ. Καὶ βέβαια νὰ μοῦ πῆς, ὄχι ὁμως ἀμέσως· πῶς πρὶν νὰ μοῦ πῆς γιὰ ποιὰν ἀπὸ τὶς δύο κουτάλες πού ἔλεγα τώρα δὲ νὰ ἀποκριθῶ πὼς ταιριάζει και εἶναι πῶς ὁμορφο.

ΙΙΙ. Καλὰ, ἀφοῦ τὸ θέλεις, ἀποκρίσου το πὼς εἶναι ἢ δουλεμένη ἀπὸ συκιά.

ΣΩ. Τώρα λέγε αὐτὸ πού ἤθελες τώρα δὲ νὰ πῆς· γιατί μὲ αὐτὴν τὴν ἀπόκριση, ἂν τοῦ πῶ πὼς τὸ ὁμορφο εἶναι τὸ χρυσάφι, νομίζω πὼς τὸ χρυσάφι δὲν θὰ φανῆ καθόλου πῶς ὁμορφο ἀπὸ τὸ ξύλο τῆς συκιάς. Τώρα ὁμως τί λές πάλι πὼς εἶναι τὸ ὁμορφο;

ΙΙΙ. Ἐγὼ θὰ σοῦ πῶ· γιατί μοῦ φαίνεται πὼς γυρεύεις στὴν

ἀπόκρισή μας νὰ ποῦμε γιὰ τὸ ὁμορφο πὼς εἶναι τέτοιο, πού ποτὲ πουθενὰ σὲ κανέναν νὰ μὴ φαίνεται ἄσκημο.

ΣΩ. Βεβαίωτατα, Ἰππία. Αὐτὴ τὴ φορὰ τὸ ἔπιασες σωστὰ τὸ θέμα.

ΙΙΙ. Ἄκου λοιπὸν! Ἄν σ' αὐτὸ πού θὰ πῶ φέρῃ κανεὶς καμιάν ἀντίρρηση, τότε—νὰ εἶσαι σίγουρος—ἐγὼ θὰ ὁμολογήσω πὼς δὲν ξέρω τί μοῦ γίνεται.

ΣΩ. Λέγε το λοιπὸν μιὰν ὥρα ἀρχύτερα, γιὰ τὸ ὄνομα τῶν θεῶν!

Τρίτος ΙΙΙ. Λέγω λοιπὸν πὼς πάντοτε και γιὰ κάθε ἄνθρωπο ὀρισμός, και σὲ κάθε τόπο τὸ πῶς ὁμορφο γιὰ ἕναν ἄντρα, πού εἶναι πλούσιος, γερὸς, τιμημένος ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, εἶναι νὰ φτάσῃ σὲ βαθιὰ γεράματα, νὰ φροντίσῃ νὰ κἀνῆ γιὰ τοὺς γονεῖς του, ὅταν πεθάνουν, μιὰ ὁμορφη κηδεῖα και τέλος νὰ τὸν θάψουν τὰ παιδιὰ του ὁμορφα και ἀρχοντικά.

ΣΩ. Πῶ πῶ, Ἰππία! Ἀληθινὰ, μίλησες θαυμάσια, περίφημα, ἀντάξιά σου! Καὶ μὰ τὴν Ἥρα, σὲ χαίρομαι, γιατί μοῦ φαίνεται πὼς μοῦ παραστέκεσαι, ὅσο μπορεῖς, γεμάτος καλὴ διάθεση. Ὅμως τὸν ἄνθρωπο αὐτόν δὲν τὸν πιάσαμε, και τώρα εἶναι πού θὰ γελάσῃ μὲ τὴν καρδιά του μαζί μας—ξέρε το καλά!

ΙΙΙ. Καὶ τί θὰ κερδίσῃ μὲ τὰ γέλια του, Σωκράτη; Γιατί ὅταν σ' αὐτὰ δὲν ἔχη νὰ πῆ τίποτε και ὁμως γελάῃ, θὰ γελάσῃ μὲ τὸν ἑαυτό του, και αὐτὸς θὰ εἶναι πού μαζί του θὰ γελάσουν ὅσοι εἶναι μπροστά.

ΣΩ. Ἴσως ἔχεις δίκιο· Ἴσως ὁμως μὲ τὴν ἀπόκριση αὐτὴ—ἔτσι ψυχανεμίζομαι—ὑπάρχει φόβος νὰ μὴ γελάσῃ μονάχα μαζί μου.

ΙΙΙ. Τί θέλεις νὰ πῆς;

ΣΩ. Ὅτι, ἂν τύχῃ και κρατῆ ραβδί και δὲν τὸ βάλω στὰ πόδια γιὰ νὰ γλιτώσω, θὰ δοκιμάσῃ τὸ δίχως ἄλλο νὰ μὲ προφτάσῃ.

ΙΙΙ. Τί λές; Ἀφέντης σου εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτός; και ἂν τὸ κἀνῆ αὐτό, δὲν θὰ τὸν σύρουν στὰ δικαστήρια και δὲν θὰ τιμωρηθῇ; Ἡ μήπως ἢ πολιτεία σας δὲν ἔχει δικαστήρια, μόνο ἀφήνει τοὺς πολῖτες νὰ δέρνῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον ἄδικα;

ΣΩ. Καθόλου δὲν τοὺς ἀφήνει.

ΙΠ. Τότε λοιπὸν θὰ τιμωρηθῆ, ἂν σὲ δείρῃ ἄδικα.

ΣΩ. Δὲν τὸ πιστεύω, Ἰππία, ὄχι! Ἄν τοῦ ἔδινα αὐτὴ τὴν ἀπόκριση, ἐγὼ τουλάχιστο εἶμαι τῆς γνώμης πὼς θὰ μὲ ἔδερνε μὲ τὸ δίκιο του.

ΙΠ. Καὶ ἐγὼ τῆς ἴδιας γνώμης εἶμαι, Σωκράτη, τῆ στιγμῆ πού ἐσὺ ὁ ἴδιος τὸ πιστεύεις.

ΣΩ. Νὰ σοῦ πῶ λοιπὸν γιατί καὶ ὁ ἴδιος τὸ πιστεύω ὅτι μὲ τὸ δίκιο του θὰ μὲ ἔδερνε, ἂν ἔδινα αὐτὴ τὴν ἀπόκριση; Ἡ θέλεις καὶ σὺ νὰ μὲ δείρῃς δίχως κρίση; Ἡ θὰ δεχτῆς νὰ σοῦ μιλήσω;

ΙΠ. Θὰ ἦταν φοβερό, Σωκράτη, ἂν δὲν ἐδεχόμουν. Τί θέλεις ὅμως νὰ πῆς;

ΣΩ. Ἐγὼ θὰ σοῦ τὸ πῶ μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ὅπως λίγο πιὸ πρὶν· θὰ παρασταίνω ἐκεῖνον, γιὰ νὰ μὴ λέω σὲ σένα λόγια σὰν αὐτὰ πού θὰ πῆ ἐκεῖνος σὲ μένα, βαριά καὶ ἀναπάντεχα. Τὸ δίχως ἄλλο, πὲς μου, θὰ πῆ, Σωκράτη, θαρρεῖς πὼς ἄδικα θὰ τὸ ἔτρωγες τὸ ξύλο; Πῆρες νὰ τραγουδᾷς ἕναν ἀτέλειωτο διθύραμβο¹, καὶ βρέθηκες νὰ τραγουδᾷς τόσο παράφωνα, πέρα γιὰ πέρα ἄσχετα μὲ αὐτὰ πού σὲ ρώτησα. Πῶς τὸ λὲς αὐτό; θὰ πῶ ἐγώ. — Πῶς; θὰ πῆ. Τὸ ξέχασες κιόλας; Ἐγὼ σὲ ρώτησα γιὰ τὸ ἄμορφο καθαυτό, πού ἂν προστεθῆ σὲ ὅτιδήποτε τὸ κάνει νὰ εἶναι ἄμορφο — μὰ πέτρα εἶναι, μὰ ξύλο, μὰ ἄνθρωπος, μὰ θεός, μὰ κάθε πράξη, μὰ κάθε μάθηση. Ἡ ἄμορφια αὐτὴ καθαυτὴ τί εἶναι — αὐτὸ ρωτῶ, ἄνθρωπέ μου, καὶ δὲν μπορῶ νὰ σοῦ τὸ φωνάξω πιὸ δυνατὰ — οὔτε πέτρα νὰ ἦσουν καθισμένος δίπλα μου, καὶ μάλιστα μυλόπετρα, δίχως αὐτιά καὶ δίχως μυαλό! — Ἄν λοιπὸν ἐμένα μ' ἐπιανε φόβος, θὰ σοῦ κακοφαινόταν, Ἰππία, ἂν τοῦ ἀποκρινόμουν ἔτσι: Μὰ εἶναι ὁ Ἰππίας πού εἶπε πὼς αὐτὸ εἶναι τὸ ἄμορφο! Καὶ ὅμως ἐγὼ τὸν ρώτησα ἀκριβῶς ὅπως σὺ ἐμένα, γι' αὐτὸ δηλαδὴ πού εἶναι ἄμορφο

1. Ὁ τρίτος ὀρισμὸς τοῦ Ἰππία (291 d), δοσμένος μὲ πολλὰ λόγια καὶ σὲ κάπως πανηγυρικὸ τόνο, θυμίζει στὸν ἀντιρρησία ἕναν ἀτέλειωτο διθύραμβο, ἕνα ποιητικὸ εἶδος πού στὴ σύγχρονη μὲ τὸν Πλάτωνα μορφή του δὲν ἄρесе καθόλου στὸ φιλόσοφο. Ἀπὸ πάνω, τὸ 'τραγοῦδι' τοῦ Ἰππία εἶναι παράφωνα.

γιὰ τὸ καθετὶ καὶ πάντοτε. Τί λὲς λοιπὸν; Δὲν θὰ σοῦ κακοφανεῖ, ἂν τὰ πῶ αὐτά;

ΙΠ. Ἐκεῖνο πού ξέρω, Σωκράτη, εἶναι ὅτι αὐτὸ πού ἐγὼ εἶπα ἄμορφο εἶναι γιὰ τὸ καθετὶ ἄμορφο καὶ θὰ φαίνεται ἄμορφο.

ΣΩ. Θὰ εἶναι ὅμως καὶ γιὰ πάντα; θὰ πῆ· γιατί τὸ ἄμορφο εἶναι βέβαια πάντοτε ἄμορφο.

ΙΠ. Καὶ βέβαια.

ΣΩ. Καὶ ἦταν πάντοτε ἄμορφο — ἢ ὄχι; θὰ πῆ.

ΙΠ. Καὶ ἦταν.

ΣΩ. Τάχα καὶ γιὰ τὸν Ἀχιλλέα, θὰ πῆ, ὁ ξένος ὁ Ἡλεῖος εἶπε πὼς ἦταν ἄμορφο νὰ ταφῆ ὕστερα ἀπὸ τοὺς προγόνους του; Καὶ γιὰ τὸν παππού του τὸν Αἰακὸ καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους ὅσοι γεννήθηκαν ἀπὸ θεοῦ¹, καὶ γιὰ τοὺς θεοὺς τοὺς ἴδιους;

ΙΠ. Τί εἶναι πάλι αὐτό; Νὰ πάρῃ ἢ εὐχῆ! Τοῦτα πού ρωτᾷ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς οὔτε κἀν εὐσέβεια στοὺς θεοὺς δείχνουν!

ΣΩ. Καὶ τί μὲ αὐτό; Καὶ ἄλλος νὰ ἦταν ἐκεῖνος πού ρωτοῦσε, ἢ ἀπάντηση πὼς ἔτσι ἔχουν τὰ πράγματα δὲν δείχνει ἔτσι κι ἄλλιῶς πολλὴ ἀσέβεια;

ΙΠ. Μπορεῖ.

ΣΩ. Μπορεῖ λοιπὸν νὰ εἶσαι σὺ πού δείχνεις ἀνευλάβεια, θὰ πῆ, τὴν ὥρα πού λὲς ὅτι γιὰ ὅλους καὶ πάντοτε εἶναι ἄμορφο νὰ θαφτῆ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους του καὶ νὰ θάψῃ τοὺς γονεῖς του. Μήπως δὲν ἦταν ἕνας ἀπὸ ὅλους ὁ Ἡρακλῆς καὶ ὅλοι αὐτοὶ πού τώρα δὰ λέγαμε;

ΙΠ. Μὰ ἐγὼ δὲν μιλοῦσα βέβαια γιὰ τοὺς θεοὺς.

ΣΩ. Οὔτε καὶ γιὰ τοὺς ἥρωες, ὅπως φαίνεται.

ΙΠ. Ὅχι, γιὰ ὅσους τουλάχιστο ἦταν παιδιὰ θεῶν.

ΣΩ. Γιὰ ὅσους ὅμως δὲν ἦταν;

ΙΠ. Γι' αὐτοὺς ναί.

ΣΩ. Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὰ λόγια σου, ὅπως φαίνεται, ἀπὸ τοὺς ἥρωες γιὰ τὸν Τάνταλο καὶ τὸν Δάρδαο καὶ τὸν Ζῆθο εἶναι

1. Ὁ Ἀχιλλεὺς εἶχε μητέρα τὴ Θέτιδα, πού ἦταν θεά. Ὁ Αἰακὸς ἦταν γιὸς τοῦ Δία.

φοβερό και άνόσιο και άσκημο, για τον Πέλοπα όμως και για τους άλλους έχουν γεννηθῆ με τον ίδιο τρόπο¹, είναι άμορφο.

III. 'Εγώ τουλάχιστο αυτή τη γνώμη έχω.

ΣΩ. Σὺ λοιπόν πιστεύεις, θά μου πῆ, κάτι πού ὡς πρὶν ἀπὸ λίγο δὲν τὸ δεχόσουν, ὅτι τὸ νὰ θαφτῆ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους του, ἀφοῦ πρῶτα ἔχει θάψει τοὺς προγόνους του, εἶναι μερικὲς φορές καὶ γιὰ μερικοὺς άσκημο. Ἀκόμα περισσότερο, καθὼς φαίνεται, πιστεύεις γι' αὐτὸ πὼς εἶναι ἀδύνατο νὰ γίνῃ καὶ νὰ εἶναι γιὰ ὅλους άμορφο· ὥστε αὐτὸ, καθὼς καὶ ἐκεῖνα πῶς πρὶν, τόσο ἡ κοπέλα ὅσο καὶ ἡ χύτρα, ἔχει πάθει τὸ ἴδιο, καὶ με ἀκόμα πῶς γελοῖο τρόπο εἶναι γιὰ τὸν ἕναν άμορφο, γιὰ τὸν ἄλλον ὄχι άμορφο. Καὶ οὔτε καὶ σήμερα ἀκόμα, θά πῆ, εἶσαι ἰκανός, Σωκράτη, νὰ ἀποκριθῆς γιὰ τὸ άμορφο αὐτὸ πού ρωτῶ, τί ἀκριβῶς εἶναι. Αὐτὰ λέγοντας καὶ παρόμοια θά με ντροπιᾶσῃ με τὸ δίκιο του, ἂν τοῦ ἀποκριθῶ ἔτσι. — Τίς περισσότερες φορές, Ἰππία, με αὐτὸν πάνω κάτω τὸν τρόπο κουβεντιάζει μαζί μου. Κάποτε κάποτε ὅμως, λές καὶ με λυπᾶται πού εἶμαι ἄπραγος καὶ ἀμόρφωτος καὶ μου δείχνει ὁ ἴδιος τὸ δρόμο ρωτώντας με ἂν τέτοιας λογῆς μου φαίνεται πὼς εἶναι τὸ άμορφο ἢ καὶ γιὰ ὅποιο ἄλλο θέμα τύχη νὰ με ρωτᾶ καὶ γὰ γίνεται κουβέντα πάνω σ' αὐτὸ.

III. Τί θέλεις νὰ πῆς, Σωκράτη;

Τέταρτος ὀρισμός. ΣΩ. 'Εγὼ θά σοῦ τὸ ἐξηγήσω: Σωκράτη παράξενε, μου λέει, σταμάτα νὰ δίνῃς τέτοιες ἀποκρίσεις καὶ με τὸν τρόπο αὐτὸν· γιὰ εἶναι πολὺ ἀνόητες καὶ δὲν εἶναι δύσκολο νὰ ἀποδείξῃ κανεὶς πὼς δὲν στέκουν. Κοίταξε λοιπὸν μήπως σοῦ φαίνεται πὼς κάτι τέτοιο εἶναι άμορφο, αὐτὸ πού τώρα δὰ τὸ ἀγγίξαμε, ὅταν ἀπαντώντας εἶπαμε ὅτι τὸ χρυσάφι εἶναι άμορφο γιὰ ὅσα ταιριάζει, γιὰ ὅσα ὅμως δὲν ταιριάζει ὄχι, τὸ ἴδιο καὶ γιὰ ὅλα τὰ ἄλλα, ὅτι εἶναι άμορφο, ὅταν αὐτὸ² προστεθῆ. Κοίταξε λοιπὸν αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ ταιριαστὸ καὶ τῆ φύση αὐτοῦ τοῦ ταιριαστοῦ, μήπως αὐτὸ τυχαίνει νὰ εἶναι τὸ άμορφο. 'Εγὼ, εἶναι ἀλήθεια, συνηθίζω νὰ συμφωνῶ μαζί του σὲ τέτοια πράγματα κάθε φορά. Μήπως

1. Δὲν ἔχουν δηλ. θεϊκοὺς γονεῖς.

2. Τὸ ταιριαστὸ.

κι ἔχω τί ἄλλο νὰ τοῦ πῶ; Σὺ ὅμως ἔχεις τῆ γνώμη ὅτι τὸ ταιριαστὸ εἶναι άμορφο;

III. Ὅπωςδῆποτε, Σωκράτη.

ΣΩ. Ἄς τὸ σκεφτοῦμε, μήπως τυχὸν βρεθοῦμε γελασμένοι.

III. Καὶ βέβαια νὰ τὸ σκεφτοῦμε.

ΣΩ. Κοίταξε λοιπόν! Αὐτὸ πού λέμε ταιριαστὸ εἶναι τάχα ἐκεῖνο πού ὅταν προστεθῆ κάνει κάθε πράγμα πού θά τοῦ προστεθῆ νὰ φαίνεται άμορφο ἢ ἐκεῖνο πού τὸ κάνει νὰ εἶναι άμορφο; Ἡ μήπως οὔτε τὸ ἕνα οὔτε τὸ ἄλλο;

III. Ἐμένα μου φαίνεται...

ΣΩ. Ποιὸ ἀπὸ τὰ δύο;

III. Ἐκεῖνο πού τὸ κάνει νὰ φαίνεται άμορφο· ὅπως ὅταν κανεὶς βάλῃ φορέματα καὶ ποδήματα πού τοῦ πᾶνε, φαίνεται πῶς άμορφος, ἀκόμα κι ἂν ἦταν νὰ γελᾶς μαζί του.

ΣΩ. Τότε ὅμως, ἂν τὸ ταιριαστὸ εἶναι κάτι πού κάνει τὰ πράγματα νὰ φαίνονται πῶς άμορφα ἀπὸ ὅ,τι πραγματικὰ εἶναι, τότε τὸ ταιριαστὸ θά ἦταν ἕνα ξεγέλασμα σχετικὰ με τὸ άμορφο· δὲν θά ἦταν αὐτὸ πού ἐμεῖς γυρεύουμε, Ἰππία — ἢ ὄχι; γιὰ αὐτὸ πού ἐμεῖς γυρεύουμε εἶναι ἐκεῖνο πού κάνει ὅλα τὰ πράγματα νὰ εἶναι άμορφα, τὸ ἴδιο ὅπως ἂν ζητούσαμε ἐκεῖνο πού κάνει ὅλα τὰ μεγάλα μεγάλα, τὴν ὑπεροχῆ· γιὰ ὅλα τὰ μεγάλα εἶναι ἡ ὑπεροχῆ πού τὰ κάνει μεγάλα· ἀκόμα καὶ ἂν δὲν φαίνονται, τὴν ὥρα πού ὑπερέχουν, εἶναι ἀναγκαστικὰ μεγάλα. Ἔτσι λοιπὸν, λέμε, καὶ τὸ άμορφο, ἐκεῖνο πού κάνει ὅλα τὰ πράγματα νὰ εἶναι άμορφα, εἴτε φαίνονται εἴτε ὄχι, τί μπορεῖ νὰ εἶναι; Τὸ ταιριαστὸ μιὰ φορά δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι· γιὰ αὐτὸ τὰ κάνει νὰ φαίνονται πῶς άμορφα ἀπὸ ὅ,τι εἶναι, καθὼς ὁ ἴδιος λές, τί ἀκριβῶς ὅμως εἶναι δὲν τὰ ἀφήνει νὰ φανοῦν. Ἐκεῖνο ὅμως πού τὰ κάνει νὰ εἶναι άμορφα, ὅπως τώρα δὰ εἶπα, εἴτε φαίνονται εἴτε ὄχι, αὐτὸ πρέπει νὰ προσπαθήσουμε νὰ ποῦμε τί εἶναι· γιὰ αὐτὸ εἶναι πού γυρεύουμε, ἂν βέβαια γυρεύουμε τὸ άμορφο.

III. Μὰ τὸ ταιριαστὸ, Σωκράτη, με τὴν παρουσία του τὰ κάνει καὶ νὰ εἶναι καὶ νὰ φαίνονται άμορφα.

ΣΩ. Εἶναι λοιπὸν ἀδύνατο γιὰ ὅσα εἶναι πραγματικὰ άμορφα

